

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) โดยศูนย์ประเมินผล ได้ทำการติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการสำคัญที่ดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ซึ่ง สศก. ได้รวบรวมจากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจากการติดตามในระดับพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ การรายงานครั้งนี้เป็นการรายงานในไตรมาสที่ ๔ ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานสะสมตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. โครงการตามนโยบายสำคัญรัฐบาล (Flagship Projects)

๑.๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการทางการเกษตร (อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน) ของกรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๑.๑ จัดอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านดำเนินการได้ ๗๕,๑๐๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๘๙ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ๑๕,๙๓๒ ราย

๑.๑.๒ ข้อค้นพบ คือ อาสาสมัครบางรายยังไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ เนื่องจากเป็นอาสาสมัครเกษตรหลายด้าน

๑.๒ โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมพัฒนาที่ดิน

๑.๒.๑ สร้างโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้โดยจัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน ๕,๘๐๕ ราย สูงกว่าเป้าหมาย ๓๐๕ ราย สร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่ดิน จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ๓ เดือน และหลักสูตร ปวส.เกษตรกรรม ๓๔๘ ราย ร้อยละ ๖๙.๖๐ ของเป้าหมาย ๕๐๐ ราย สร้างโอกาสเข้าถึงอาชีพ จัดรูปและพัฒนาแปลงที่ดินทำกินในการพัฒนาอาชีพ เพื่อลดรายจ่าย-สร้างรายได้แก่เกษตรกรตามเป้าหมาย ๗,๓๘๐ ราย

๑.๒.๒ ถ่ายทอดความรู้ พัฒนาทักษะด้านอาชีพ ทั้งด้านปศุสัตว์ ประมง และบัญชี รวม ๓๑,๘๒๕ ราย ร้อยละ ๕๕.๙๗ ของเป้าหมายรวม ๕๖,๘๖๐ ราย

๑.๒.๓ ข้อค้นพบ คือ ในการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรใช้ระยะเวลาในการอบรมหลายวันและหลายครั้ง ทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าอบรมได้ทุกครั้ง นอกจากนี้ กระบวนการจัดซื้อวัสดุปัจจัยการผลิตไม่ทันต่อช่วงเวลาต้องการใช้ของเกษตรกร

๑.๓ โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร เป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๓.๑ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิตข้าว การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม การเลี้ยงปศุสัตว์ ประมง บัญชี และหลักการวิธีการสหกรณ์แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวม ๒๐,๒๒๒ ราย สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ ๓๘.๔๗ พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์สัตว์น้ำ ๑๓.๑๗ ล้านตัว ปศุสัตว์/เวชภัณฑ์ และให้บริการด้านสุขภาพสัตว์รวม ๕๒,๕๒๐ ตัว และปุ๋ยเคมี/ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยโดโลไมท์ รวม ๒,๘๕๐ กิโลกรัม

๑.๓.๒ ข้อค้นพบคือ โครงการที่ใช้ประโยชน์น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคในพื้นที่ชลประทานขนาดเล็ก ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร และเกษตรกรไม่มีเวลาเข้าร่วมทำกิจกรรมของโครงการได้อย่างต่อเนื่อง และบางส่วนยังทำการเกษตรเชิงเดี่ยว โดยให้เหตุผลว่า มีผลตอบแทนสูงกว่ากิจกรรมอื่น ๆ

๑.๔ การจัดหาแหล่งน้ำในระดับไร่นาและชุมชน ของกรมพัฒนาที่ดิน

๑.๔.๑ ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเกษตร บรรเทาปัญหาภัยแล้ง ดำเนินการขุดสระน้ำเสร็จแล้ว ตามเป้าหมาย ๒๐,๐๐๐ บ่อ

๑.๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำชุมชน เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาแหล่งน้ำชุมชนที่มีการบริหารจัดการอย่างครบวงจรในพื้นที่ ๗ แห่ง ตามเป้าหมาย

๑.๔.๓ ข้อค้นพบคือ เกษตรกรบางรายขอสิทธิขุดสระน้ำ เนื่องจากการดำเนินการขุดสระน้ำล่าช้า บางรายแจ้งความต้องการขุดสระน้ำในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ขอสิทธิในภายหลัง ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า ต้องเปลี่ยนตัวเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๑.๕ โครงการลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

๑.๕.๑ โครงการหมู่บ้านชุมชนต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าว ของกรมการข้าว

๑) ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการใช้ปัจจัยการผลิตข้าวให้เหมาะสม โดยจัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวใน ๒๐ หมู่บ้าน ครอบคลุมเป้าหมาย และขยายผลสู่เกษตรกรเครือข่าย พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์ผลิตสารชีวภาพ/สมุนไพรป้องกันและกำจัดศัตรูพืชครบทั้ง ๒๐ หมู่บ้าน

๒) ข้อค้นพบคือ การจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ช้า เกษตรกรยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตที่แนะนำ และการตรวจวิเคราะห์ดินในบางพื้นที่ต้องส่งให้หน่วยงานอื่นตรวจสอบ ซึ่งกว่าจะทราบผลการตรวจ เกษตรกรได้ทำนาไปแล้ว ส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้ทุกขั้นตอน

๑.๕.๒ โครงการลดต้นทุนการผลิตพืช ปรับระบบการปลูกข้าว (พืชหลังนา) ของกรมส่งเสริมการเกษตร

๑) จัดอบรมเกษตรกรแกนนำและเกษตรกรทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกพืชหลังนา และพืชปุ๋ยสดรวม ๕๒,๓๖๐ ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

๒) ข้อค้นพบคือ เกษตรกรร้อยละ ๔๕ ยังไม่ได้นำความรู้เรื่องการปลูกพืชหลังนา และพืชปุ๋ยสดไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากในพื้นที่จัดระบบปลูกข้าวที่ ๓ ประสบปัญหาแล้งและขาดแคลนน้ำ ส่วนพื้นที่จัดระบบปลูกข้าวที่ ๑ และ ๒ ยังไม่ถึงช่วงเวลาปลูกพืชหลังนาและพืชปุ๋ยสด โดยเกษตรกรร้อยละ ๙๐ เห็นว่า การเว้นปลูกข้าวเพื่อปลูกพืชหลังนาและพืชปุ๋ยสด ช่วยแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม และร้อยละ ๕๐ ช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๑.๕.๓ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตกาแฟ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

๑) จัดอบรมเกษตรกร ๑,๕๐๐ ราย และจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพ ๘๓ แปลง ครอบคลุมเป้าหมาย

๒) ข้อค้นพบ คือ การจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่มีความล่าช้า และเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟต้องการให้มีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องวิธีการปลูกกาแฟ การคัดคุณภาพ และการป้องกันกำจัดโรคของกาแฟ

๑.๕.๔ โครงการรูปแบบการเลี้ยงปลาต้นทุนต่ำ ของกรมประมง

ดำเนินการสาธิตรูปแบบการเลี้ยงปลาน้ำจืดแบบต้นทุนต่ำในบ่อดินแบบปล่อยปลาหลายชนิดรวมกัน (ปลาเล่งฮื้อ ปลาสร้อย ปลานิล) และแบบปล่อยปลาชนิดเดียว (ปลานิล) ครบตามเป้าหมาย ๑๔ บ่อ ซึ่งในการดำเนินงานพบปัญหาหน่วยงานในพื้นที่ได้รับการโอนงบประมาณล่าช้า ทำให้ปลาที่จับไม่ได้ตามขนาด (ตามแผนกำหนดจับปลาเมื่อเลี้ยงได้ ๘ เดือน)

๑.๖ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ของกรมส่งเสริมการเกษตร

จัดทำแปลงต้นแบบลดต้นทุนการผลิตในพื้นที่ ๑๑,๓๖๕ ไร่ อบรมเกษตรกร ๑๑,๔๔๐ ราย จัดทำธนาคารเชื้อพันธุ์มันสำปะหลังโดยผลิตต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ๑๕๗,๘๒๕ ต้น สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ ๕.๒๒ และจัดส่งต้นพันธุ์ให้ศูนย์ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาอาชีพการเกษตรนำไปอนุบาลต่อ ๒๗๗,๓๔๐ ต้น นอกจากนี้ ได้ผลิตขยายพ่อ-แม่พันธุ์แตงเปียน ๑๔๑,๖๕๐ คู่ แม่ลงข้างปึกใส ๑๘๒,๒๕๐ ตัว และผลิตขยายแตงเปียนเพื่อปล่อยแบบครอบคลุมพื้นที่ ๖๐๒,๘๙๐ ตัว รวมทั้งในพื้นที่ระบาดรวม ๒๗.๙๐ ล้านตัว

๑.๗ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลือง ของกรมส่งเสริมการเกษตร

จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ ๒๐ แปลง และฝึกอบรมเกษตรกรให้สามารถผลิตและขยายพันธุ์ถั่วเหลืองพันธุ์ดี ๔๐๐ ราย พร้อมทั้งจัดประชุมเชื่อมโยงผู้ผลิตฤดูฝน และฤดูแล้ง ๖๐ ราย ครบตามเป้าหมาย

๑.๘ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

๑) ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตผ่านแปลงต้นแบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๑๑๐ แปลง รวม ๓,๖๐๐ ราย ครบตามเป้าหมาย

๒) ข้อค้นพบ คือ การจัดสรรงบประมาณล่าช้า ทำให้การจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ล่าช้า ซึ่งส่งผลต่อการใช้ประโยชน์ในแปลงเรียนรู้ของเกษตรกร

๑.๙ โครงการปรับปรุงพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันใน ๕ จังหวัดชายแดนใต้ ของกรมพัฒนาที่ดิน

๑.๙.๑ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ขุดคู-ยกร่องเพื่อให้สามารถกลับมาใช้ประโยชน์ในการปลูกปาล์มน้ำมัน ขณะนี้ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ๙,๕๐๐ ไร่

๑.๙.๒ ข้อค้นพบคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นรายย่อย และเพิ่งเริ่มปลูกปาล์มน้ำมัน ยังขาดความรู้ในเรื่องการปลูกและการจัดการดูแลสวนปาล์มน้ำมัน

๑.๑๐ โครงการเร่งรัดการผลิตโคเนื้อคุณภาพ ของกรมปศุสัตว์

๑.๑๐.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร โดยจัดตั้งกลุ่มผสมเทียมและให้บริการผสมเทียมแล้ว ๔๒๐ กลุ่ม รวม ๘๓,๒๕๕ ตัว จัดระบบการให้บริการผสมเทียมโคครบตามเป้าหมาย ๕๐ หน่วย และให้บริการผสมเทียมโคเนื้อ ๕๐,๒๕๓ ตัว ร้อยละ ๑๐๐.๕๑

๑.๑๐.๒ ข้อค้นพบคือ การผสมเทียมแม่โคเนื้อร้อยละ ๗๐ ผสมครั้งเดียวติด และร้อยละ ๓๐ ต้องผสมมากกว่า ๑ ครั้ง เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มี ความชำนาญในการสังเกตช่วงเวลาการเป็นสัด และแม่โคมีสุขภาพไม่สมบูรณ์

๒. โครงการบูรณาการของ กษ.

๒.๑ โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๑.๑ ถ่ายทอดและฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกรผ่านศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑๖๖ ศูนย์ หรือร้อยละ ๙๒.๒๒ ซึ่งได้จัดอบรมเกษตรกร รวม ๑๗,๓๒๑ ราย

๒.๑.๒ ข้อค้นพบคือ ประเด็นการตีความคุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละจังหวัดไม่ตรงกัน และการเพิ่มหลักสูตรตามนโยบายของจังหวัด ส่งผลให้ระยะเวลาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มาจากภูมิปัญญาของปราชญ์ชาวบ้านมีจำกัด เกษตรกรไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒.๒ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ของหน่วยงานในสังกัด กษ.

๒.๒.๑ เสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งแก่เกษตรกรด้วยการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจวิเคราะห์ และให้บริการด้านต่าง ๆ มีเกษตรกรลงทะเบียนใช้บริการทั้งสิ้น ๑๗๘,๐๒๓ ราย สูงกว่าเป้าหมาย ๑๐๒,๕๖๓ ราย ใช้บริการคลินิกต่าง ๆ รวม ๑๒๔,๐๘๖ ราย สามารถให้บริการเบ็ดเสร็จภายในงาน ๑๑๙,๐๙๐ ราย และติดตามให้บริการอย่างต่อเนื่อง ๔,๙๙๖ ราย

๒.๒.๒ ข้อค้นพบคือ การบันทึกข้อมูลในระบบยังไม่เป็นปัจจุบัน และการกระจุกตัวในการมารับบริการของเกษตรกรในช่วงเช้า ทำให้เจ้าหน้าที่มีเวลาในการให้บริการ หรือคำแนะนำค่อนข้างจำกัด และการจัดผังในแต่ละคลินิกยังไม่เหมาะสม

๒.๓ โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ของหน่วยงานในสังกัด กษ.

๒.๓.๑ ด้านพืช ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดีโดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒๓.๙๕ ตัน หรือร้อยละ ๑๙.๙๕ ของเป้าหมาย ๑๒๐ ตัน เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ข้าวที่กรมการข้าวส่งเสริมมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร จัดทำแปลงพืชสมุนไพรสวนสายใยรัก ๓ แห่ง อยู่ระหว่างรอมติกำหนดพื้นที่ในการดำเนินงาน สนับสนุนการปลูกหม่อนผลสดในพื้นที่ ๓๑ ไร่ ๖,๓๑๐ ตัน และจัดทำแปลงเรียนรู้หม่อนพันธุ์ บร.๖๐ และแปลงเรียนรู้หม่อนสดรวม ๑๓ แปลง

๒.๓.๒ ด้านปศุสัตว์ จัดซื้อสัตว์ปีกและอาหารสัตว์แก่สมาชิกครบ ๘๐ จุด รวม ๘๐๐ ราย ส่วนด้านประมง ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรรวม ๑,๑๖๕ ราย สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ ๒.๑๙

๒.๓.๓ ด้านอื่น ๆ เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน เกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายครัวเรือน และสนับสนุนปัจจัยการผลิตน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น รวม ๒๙,๓๕๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑๗.๒๒ ของเป้าหมายรวม ๒๕,๐๔๔ บาท

๒.๔ โครงการผลิตข้าวหอมมะลิมาตรฐานเพื่อการส่งออกในทุ่งกุลาร้องไห้ ระยะที่ ๒ ของกรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒.๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้างสถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำทั้ง ๖ แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการ เนื่องจากติดฤดูกาลทำนาของเกษตรกร ส่วนการก่อสร้างระบบพัฒนาพื้นที่

ทุ่งกุลาร้องไห้ ดำเนินการบำรุงรักษาระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ตามเป้าหมาย ๕๐,๐๐๐ ไร่ และปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดในพื้นที่ ๑๐๐,๔๐๐ ไร่ สูงกว่าเป้าหมาย ๔๐๐ ไร่

๒.๔.๒ ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว GAP และการผลิตพืชตามมาตรฐานอินทรีย์แก่เกษตรกร ๒,๖๐๕ ราย โดยการผลิตข้าว GAP มีการตรวจสอบและรับรองทั้งแปลงใหม่และตรวจคงอายุการรับรองครบ ๑๑,๐๐๔ แปลง และพัฒนาต้นแบบให้การรับรองกลุ่ม ๕ กลุ่ม ส่วนข้าวอินทรีย์ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ครบทั้ง ๕๐๐ ราย

๒.๔.๓ ด้านธุรกิจสหกรณ์ ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกได้ ๑๑๑,๔๐๙ ตัน ร้อยละ ๘๕.๖๓ ของเป้าหมาย ๑๓๐,๑๐๖ ตัน และจำหน่ายข้าวสารได้ ๘,๓๔๒ ตัน ร้อยละ ๘๕.๙๘ ของเป้าหมาย ๙,๗๐๒ ตัน เนื่องจากเกษตรกรนำข้าวเข้าโครงการรับจำนำ ส่งผลให้สหกรณ์รวบรวมข้าวเปลือกไม่ได้ตามแผน

๒.๔.๔ ข้อค้นพบ คือ

๑) ในกิจกรรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชนที่เริ่มดำเนินการในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๕๑ ศูนย์ คงเหลือศูนย์ข้าวชุมชนที่ยังมีการดำเนินการ ๓๘ ศูนย์ เนื่องจากไม่มีเงินทุนหมุนเวียน และสมาชิกผู้ทำแปลงเมล็ดพันธุ์เลิกดำเนินการ

๒) การผลิตเมล็ดพันธุ์ในปีการผลิต ๒๕๕๔/๕๕ ของศูนย์ข้าวชุมชนที่ยังมีสถานะเป็นศูนย์ข้าวชุมชน พบว่า มี ๗ แห่ง ที่ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ โดยขั้นตอนในการผลิตเมล็ดพันธุ์มีแต่ขบวนการขั้นนำของแต่ละศูนย์เป็นผู้ดำเนินการสุ่มตรวจแปลงของสมาชิก สำหรับการกระจายเมล็ดพันธุ์ จะเป็นลักษณะการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนภายในชุมชน เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ส่วนใหญ่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ

๒.๕ โครงการนิคมการเกษตรข้าว

๒.๕.๑ ในเขตนิคมสหกรณ์

๑) จังหวัดอุดรธานี เพิ่มศักยภาพการผลิต โดยจัดทำแปลงเรียนรู้ ๘ แปลง ส่งเสริมเกษตรกรสมาชิกทำแปลงเมล็ดพันธุ์ให้สหกรณ์ ๖๒ ราย พื้นที่ ๑,๐๒๒ ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์และใช้วิธีการบริหารจัดการที่ดี ๕๔๐ ราย ด้านการเพิ่มศักยภาพการแปรรูปและการตลาดโดยใช้เทคโนโลยีการแปรรูป (การผลิตเมล็ดพันธุ์) ๗๕๙ ตัน และเชื่อมโยงตลาดเมล็ดพันธุ์ดีกระบวนการสหกรณ์ได้ ๒๕๐ ตัน

๒) จังหวัดสุโขทัย ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้/แปลงทดสอบพันธุ์ ๘ แปลง ตามเป้าหมาย ฝึกอบรมและให้ความรู้แก่สมาชิกโดยเรียนรู้จากแปลงเรียนรู้ ๑๔๐ ราย อบรมแบบเข้มข้น ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิตจนถึงเก็บเกี่ยว ๑๑ ราย และสร้างแกนนำเกษตรกร ๘ ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

๓) จังหวัดอุทัยธานี พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ๑๓ แห่ง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ ๓๖๒ ไร่ เพิ่มศักยภาพการผลิตโดยตรวจวิเคราะห์ดินรายแปลง ๓๐๐ ราย ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด ๓๗๕ ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่สมาชิก ๑๓๒ ราย และสร้างองค์ความรู้จากแปลงเรียนรู้รวม ๑๕๑ ราย

๒.๕.๒ ในเขตชลประทาน

ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานครบ ๑๓ แห่ง จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ ๓๖๒.๕๐ ไร่ ร้อยละ ๔๕.๘๔ จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ๔ ตัน ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดินครบ ๕๐๐ ไร่ และเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ชลประทาน ๕ กลุ่ม นอกจากนี้ ได้มีการจัดอบรมความรู้แก่ผู้เลี้ยงโค กลุ่มพัฒนาพืชอาหารสัตว์ กองทุน เวชภัณฑ์สัตว์ และกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ปีกรวม ๘๐ ราย ตามเป้าหมาย

๒.๕.๓ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑) จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๔ เกษตรกร ๕๒๗ ราย พื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ โดยจัดตั้งศูนย์ต้นแบบ ๑๐ ศูนย์ และแปลงตัวอย่าง ๓ แปลง

๒) จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดตั้งศูนย์ต้นแบบ ๑๐ ศูนย์ เกษตรกร ๑๐ ราย ครอบคลุมตามเป้าหมาย จัดทำแปลงตัวอย่าง แปลงทดสอบ แปลงสาธิต/ขยายผลแปลงเรียนรู้ศูนย์ต้นแบบ ดำเนินการได้ ๒๒ แปลง เกษตรกร ๒๒ ราย ร้อยละ ๘๘

๓) จังหวัดร้อยเอ็ด จัดทำหลักสูตรเพื่ออบรมในศูนย์ต้นแบบ ๔ หลักสูตร เกษตรกร ๑๔๕ ราย และหลักสูตรเพื่ออบรมนอกศูนย์ต้นแบบและนอกพื้นที่ ๑ หลักสูตร เกษตรกร ๒๕ ราย ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ๒ แห่ง

๔) จังหวัดยโสธร จัดทำหลักสูตรเพื่ออบรมเกษตรกรในศูนย์ต้นแบบ ๑๔ หลักสูตร มีเกษตรกรเข้ารับการอบรม ๖๘๓ ราย และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ๖ แห่ง

๕) จังหวัดสุรินทร์ จัดตั้งศูนย์ต้นแบบ ๑๑ ศูนย์ เกษตรกร ๑๑ ราย ร้อยละ ๑๑๐ สูงกว่าเป้าหมาย จัดทำหลักสูตรเพื่ออบรมในศูนย์ต้นแบบ ๔ หลักสูตร เกษตรกรเข้ารับการอบรม ๑๗๐ ราย และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ๑ แห่ง

๒.๕.๔ ข้อค้นพบในนิคมการเกษตรข้าวทั้ง ๙ นิคม

๑) เกษตรกรร้อยละ ๕๓.๓๓ มีการปรับเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวใหม่ทั้งหมด แต่ปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกจากนาหว่านเป็นนาดำ หรือการโยนกล้าเพียงร้อยละ ๒๒ นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ ๖๙.๗๐ ไม่ได้รับการตรวจวิเคราะห์ดิน ไม่ทราบว่าต้องนำดินไปตรวจ และคิดว่าดินในแปลงไม่มีปัญหา

๒) ด้านการผลิต พบว่า หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรร้อยละ ๕๓.๖๖ มีต้นทุนการผลิตข้าวลดลงจาก ๔,๐๖๒ บาทต่อไร่ เป็น ๓,๐๔๗ บาทต่อไร่ ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นจาก ๕๕๒.๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๖๙๔.๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย ๘,๙๑๗ บาทต่อไร่ต่อปี หรือร้อยละ ๔๓.๓๔ ของรายได้ที่ได้รับก่อนมีโครงการ

๓) ปัญหาที่พบ คือเกษตรกรยังไม่เชื่อมั่นในวิธีการผลิตแบบใหม่ เช่น การลดอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ การทำนาดำหรือโยนกล้าแทนนาหว่าน

๓. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์รายสินค้าเกษตร

๓.๑ ยุทธศาสตร์สับปะรด ของกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน และกรมพัฒนาที่ดิน

ตรวจรับรองมาตรฐาน GAP แปลงสับปะรดได้ ๕,๔๔๘ แปลง รวม ๔,๕๙๗ ราย พื้นที่ ๖๕,๗๓๐ ไร่ นอกจากนี้ มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการผลิตสับปะรดตามระบบ GAP และการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวรวม ๔,๔๒๘ ราย พร้อมทั้งจัดทำแปลงต้นแบบการป้องกันกำจัดแมลงสับปะรดได้ ๓๓ แปลง จากเป้าหมาย ๗๒ แปลง

๓.๒ ยุทธศาสตร์พัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ ของกรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

๓.๒.๑ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพการผลิตลำไย ทุเรียน มังคุด เงาะ มะม่วง และลองกอง เสริมสร้างกลุ่มสมาชิกของสถาบันเกษตรกรการผลิตผลไม้คุณภาพ ๖๓ กลุ่ม จากเป้าหมาย ๖๐ กลุ่ม ตลอดจนจัดอบรมการผลิตผลไม้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ๑,๘๓๕ ราย สูงกว่าเป้าหมาย ๓๕ ราย

๓.๒.๒ กลยุทธ์พัฒนาตลาดภายในประเทศ ส่งเสริมสนับสนุนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดำเนินธุรกิจรวบรวมและจำหน่ายผลไม้ครบ ๙๐ แห่ง รวม ๓๙,๙๙๗ ตัน และตรวจสอบผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ๑๓,๒๒๘ รายการ ไม่ผ่านการตรวจสอบ ๑๑๔ รายการ

๓.๒.๓ กลยุทธ์ขยายการส่งออกลำไย ทุเรียน มังคุด เงาะ มะม่วง และลองกอง มีปริมาณการส่งออก ๑.๐๒ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า ๒๘,๔๔๓ ล้านบาท

๓.๒.๓ ข้อค้นพบคือ ผลไม้ภาคตะวันออกและลิ้นจี่ ราคาที่เกษตรกรได้รับยังต่ำกว่าราคาตลาดปลายทางมาก และผลผลิตในช่วงปลายฤดูหรือช่วงที่มีผลผลิตออกมามาก ส่วนใหญ่มีคุณภาพต่ำ นอกจากนี้ ยังมีผลไม้ของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มะม่วงแก้วขมิ้นเข้ามาตีตลาดมะม่วงของไทย

๓.๓ ยุทธศาสตร์ความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร

๓.๓.๑ โครงการพัฒนาและส่งเสริมระบบการตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP ของกรมการข้าว

๑) ตรวจสอบและรับรองการผลิตในระดับฟาร์ม โดยตรวจคงอายุรายเดิมและตรวจรับรองรายใหม่ที่ผลิตข้าว GAP ครบตามเป้าหมาย ๔๒,๓๘๒ ราย และตรวจคุณภาพเปอร์เซ็นต์ดินข้าวในการสีครบ ๔๒,๓๘๒ ตัวอย่าง

๒) พัฒนาด้านแบบให้การรับรองเป็นกลุ่ม ตรวจสอบและรับรอง GMP โรงสีข้าว โดยพัฒนาผู้ประกอบการ ๑๕๐ ราย ผู้ตรวจประเมินมาตรฐานโรงสีข้าว GMP ๒๘ ราย และรับรองมาตรฐานโรงสีข้าว ๒ โรง ร้อยละ ๔๐ ของเป้าหมาย ๕ โรง

๓) พัฒนาระบบการตรวจสอบและรับรองคุณภาพให้ได้มาตรฐานสร้างความมั่นใจคุณภาพสินค้าข้าว จัดอบรมพัฒนาผู้ตรวจประเมิน และหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน ๔๕๐ ราย ตามเป้าหมาย

๓.๓.๒ โครงการความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหาร (พืช) ของกรมวิชาการเกษตร ตรวจรับรองแปลง GAP และสถานประกอบการ/โรงคัดบรรจุ/โรงงานแปรรูปแล้ว ๑๕๗,๐๓๘ ฟาร์ม (ผ่านการรับรองได้สัญลักษณ์ Q จำนวน ๑๐๑,๕๘๑ ฟาร์ม) ๑,๐๓๘ โรง ตรวจรับรองสารพิษตกค้าง/สารปนเปื้อน/ปลอดภัยศัตรูพืชรวม ๔๓๒,๗๙๗ ฉบับ

๓.๓.๓ โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) ของกรมส่งเสริมการเกษตร จัดอบรมเกษตรกรให้ผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืชและข้าว รวม ๓๑,๐๓๕ ราย จากเป้าหมายรวม ๓๐,๙๘๐ ราย

๓.๓.๔ โครงการส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัย ของกรมส่งเสริมการเกษตร จัดอบรมหลักสูตรการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยแก่เกษตรกร ๖,๗๖๐ ราย พร้อมทั้งจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และแปลงทดสอบนวัตกรรมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๙๐๓ และ ๓๗ แปลง สูงกว่าเป้าหมาย

๓.๓.๕ โครงการความปลอดภัยด้านอาหาร (ปศุสัตว์)

๑) ตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP ๑๙,๙๔๑ ฟาร์ม (ร้อยละ ๑๐๓.๘๕) โรงงานด้านปศุสัตว์ ๒,๐๑๑ โรงงาน (สูงกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑๑.๓๕) และตรวจวิเคราะห์สินค้าปศุสัตว์ ๓๑๕,๐๘๑ ตัวอย่าง จากเป้าหมาย ๓๑๓,๖๘๕ ตัวอย่าง

๒) ข้อค้นพบคือ เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่มาตรฐาน GAP ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ในการเลี้ยงโคนมเกษตรกรประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และไม่มีเงินทุนในการสำรองหญ้า ส่วนตลาดโคเนื้อประสบปัญหาประเทศผู้ซื้อชะลอการสั่งซื้อ

๓.๓.๖ โครงการตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าประมง

๑) ตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๓๒,๐๑๐ ฟาร์ม ร้อยละ ๑๐๑.๖๒ (ผ่านการรับรอง ๒๗,๗๖๙ ฟาร์ม) สถานที่ผลิต/แปรรูป ๖๑๕ โรงงาน ร้อยละ ๑๐๗.๕๒ (ผ่านการรับรอง ๕๘๘ โรง) โรงงานอาหารสัตว์ ๑๑ โรง ร้อยละ ๑๒๒.๒๒ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพวัตถุดิบสัตว์น้ำ/ปัจจัยการผลิต/ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ/แหล่งเพาะเลี้ยงและแหล่งผลิต ๑๘๒,๘๘๑ ตัวอย่าง ร้อยละ ๑๑๗.๒๔ ของเป้าหมายรวม ๑๕๕,๙๙๔ ตัวอย่าง

๒) ข้อค้นพบคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดยังมีการเลี้ยงที่ไม่ถูกต้อง ใช้อัตราส่วนลูกปลาที่ปล่อยในบ่อไม่แน่นอน ใช้ฟอส - แมงพันธุ์จำนวนมากในการผสมพันธุ์ ทำให้มีลูกปลาในอัตราที่แน่นอนบ่อ การให้อาหารที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การเจริญเติบโตช้าและเกิดโรคระบาด

๓.๓.๗ โครงการยกระดับมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงปลานิลเพื่อการส่งออก ของกรมประมง

ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน GAP แก่กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกร รวม ๕๐ กลุ่ม จำนวน ๑,๒๐๐ ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ปลานิล ๓๗ ฟาร์ม สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ ๒.๗๘

๔. โครงการสำคัญอื่น ๆ

๔.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตหม่อนไหม

๔.๑.๑ ดำเนินการจัดอบรมเกษตรกรในหลักสูตรการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมแบบเน้นหนัก ระบบการผลิตเส้นไหมสาวมือตามมาตรฐาน เทคนิคการฟอกย้อมสีแบบปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง การออกแบบลายผ้าไหม/การทอผ้าไหมแบบประยุกต์ การเลี้ยงไหมวัยอ่อน การพัฒนาเส้นไหม (ตกแต่ง) / บรรจุภัณฑ์ตกค้าง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม ครอบคลุมเป้าหมาย ๑,๑๐๐ ราย พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์อีก ๑,๐๔๖ ราย

๔.๑.๒ ข้อค้นพบคือ การผลิตหม่อนไหมมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม หม่อนไหมตายก่อนที่จะทำรังไหมและการผลิตยังไม่ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ

๔.๒ การจัดการทรัพยากรดิน ของกรมพัฒนาที่ดิน

๔.๒.๑ โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน

๑) ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว ดินกรด และดินเค็มแล้วทั้งสิ้น ๒๐๒,๑๓๕ ไร่ จากเป้าหมาย ๑๘๙,๗๕๒ ไร่

๒) ข้อค้นพบคือ การแจกปัจจัยในการปรับปรุงดิน บางพื้นที่แจกจ่ายไม่ทัน ฤดูกาลเพาะปลูก และเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารปรับปรุงบำรุงดิน ใช้ในปริมาณที่มาก โดยไม่คำนึงถึงความรุนแรงของปัญหาดินหรือค่าจากการตรวจวิเคราะห์ดิน

๔.๒.๒ โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

๑) รมรณรงค์ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม ที่ดอน ที่สูง และอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัย ตลอดจนขยายผลในพื้นที่โครงการหลวง รวม ๙๕๘,๖๐๒ ไร่ จากเป้าหมายรวม ๘๒๒,๓๒๑ ไร่

๒) ข้อค้นพบคือ การดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมกับความต้องการของเกษตรกร นอกจากนี้ เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ และเข้าใจว่าต้องเสียค่าใช้จ่าย ทำให้บางราย ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

๔.๓ โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ของกรมพัฒนาที่ดิน

๔.๓.๑ ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรในกลุ่มเดิม ๑๐,๔๘๐ กลุ่ม รวม ๑๐๔,๘๓๕ ราย คิดเป็นพื้นที่ ๑.๐๔ ล้านไร่ และพัฒนาเกษตรกรผู้การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๑๐๕ กลุ่ม รวม ๕๒๕ ราย ในพื้นที่ ๕.๓๖ ล้านไร่

๔.๓.๒ ข้อค้นพบคือ วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสารอินทรีย์ เช่น กากน้ำตาล มูลสัตว์ ที่สนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรไม่เพียงพอกับความต้องการของกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสถานที่ผลิตและ จัดเก็บสารอินทรีย์ที่ผลิตมีพื้นที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถผลิตสารอินทรีย์ได้เพียงพอ

๔.๔ โครงการรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร ของกรมพัฒนาที่ดิน

๔.๔.๑ จัดกิจกรรมรณรงค์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ๒๕๐ แปลง ลดการเผาพื้นที่เกษตร บนพื้นที่โล่งเตียน และการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็วได้ทั้งสิ้น ๒๒,๐๘๕ ไร่ สูงกว่าเป้าหมาย ๗,๐๘๕ ไร่

๔.๓.๒ ข้อค้นพบคือ การรณรงค์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีเกษตรกรบางส่วนได้นำไปปฏิบัติ ใช้แล้วในฤดูนาปี แต่ก็ยังมีบางรายที่ไม่ได้ปฏิบัติตาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ทำนาปีละ ๓ ครั้ง

๕. โครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรฯ

๕.๑ สินค้าปาล์มน้ำมัน ของกรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๑.๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ปีที่ ๔

จัดอบรมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑๐,๖๕๙ ราย สูงกว่า เป้าหมาย ๖๕๙ ราย นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมพัฒนากลุ่มผู้ผลิตครบตามเป้าหมาย ๑๕๒ กลุ่ม

๕.๑.๒ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่าเพื่อรองรับ ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน ปีที่ ๑

ดำเนินการอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดีทดแทนสวนเก่า ๙๘๒ ราย ร้อยละ ๙๒.๘๐ ของเป้าหมาย ๑,๐๐๐ ราย จัดทำแปลงส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ดี ทดแทนสวนเก่าได้ ๑๐,๐๐๐ ไร่ และรับมอบเมล็ดงอกจากกรมวิชาการเกษตรแล้วทั้ง ๓๐๐,๐๐๐ เมล็ด ครบตามเป้าหมาย

๕.๒ สินค้าข้าว

๕.๒.๑ โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวและสร้างความเข้มแข็งให้ชาวนาเพื่อรองรับ ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน (ปีที่ ๒) ของกรมการข้าว และกรมส่งเสริมการเกษตร

๑) กิจกรรมการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตเมล็ดพันธุ์ โดยสร้างวิทยากรหลัก และชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์รวมทั้งสิ้น ๓๓๐ ราย ร้อยละ ๒๘.๕๗ ของเป้าหมายรวม ๑,๑๕๕ ราย

๒) กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพชาวนาและเครือข่าย ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูปและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การลดต้นทุน และการใช้เครื่องจักรกลแก่ยุวชาวนา ตลอดจนชาวนามืออาชีพรวมทั้งสิ้น ๔,๗๖๓ ราย ร้อยละ ๙๙.๙๖ ของเป้าหมายรวม ๔,๗๖๕ ราย นอกจากนี้ ได้จัดทำแปลงเรียนรู้ ๖ แปลง แปลงส่งเสริมการเรียนรู้ ๓ แปลง และแปลงการใช้เครื่องจักรกล ๒ แปลง

๓) ข้อค้นพบ

- เกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ ทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์เฉลี่ยรายละ ๑๐.๖๘ ไร่ สูงกว่าเป้าหมาย ๐.๖๘ ไร่ จากเป้าหมายพื้นที่แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ ๑๐ ไร่ต่อราย โดยเกษตรกร ร้อยละ ๕๘.๑๒ ทำนาดำ หลังเข้าร่วมโครงการ ในปีเพาะปลูก ๒๕๕๔/๕๕ มีอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย ๐.๖๗ กิโลกรัมต่อไร่ แหล่งเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ ร้อยละ ๙๒.๕๓ มาจากศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว/เกษตรอำเภอ จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้ราคาเฉลี่ย ๑๘.๘๘ บาท/กิโลกรัม สูงวก่อนเข้าร่วมโครงการ ๔.๐๒ บาท ส่งผลให้มีผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย ๕,๕๕๘ บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๒,๒๒๗ บาทต่อไร่

- เกษตรกรแปลงส่งเสริมการลดต้นทุน มีพื้นที่ทำนาเฉลี่ย ๒๔.๖๓ ไร่ เป็นพื้นที่แปลงส่งเสริมการลดต้นทุนเฉลี่ย ๘.๓๖ ไร่ ส่วนใหญ่ทำนาดำ มีอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ลดลง ๑.๔๔ กิโลกรัมต่อไร่ หลังเข้าร่วมโครงการ (แต่ยังมากกว่าการใช้เมล็ดพันธุ์ตามคำแนะนำ ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่) มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย ๓,๔๓๒ บาทต่อไร่ สูงวก่อนเข้าร่วมโครงการ แต่มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ๕๙๔ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๕๐.๓๒ กิโลกรัมต่อไร่ จำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ได้ราคาเฉลี่ย ๑๓.๙๓ บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้มีผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย ๔,๘๓๘ บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๑,๖๒๘ บาทต่อไร่

- ปัญหาในการดำเนินงาน คือ เกษตรกรลาออกจากการเป็นสมาชิกผู้ทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากเห็นว่าการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ทางราชการกำหนด และการเข้าอบรมมีความยุ่งยาก ประกอบกับมีพื้นที่นาจำนวนมาก จึงไม่มีเวลาดูแลแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ นอกจากนี้ ศูนย์เครือข่ายบางแห่งไม่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากเกษตรกรทำนาต่อเนื่อง จึงไม่รอเมล็ดพันธุ์ที่โครงการสนับสนุน ประกอบกับขาดตลาดรองรับเมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการรับรอง เพราะศูนย์ข้าวชุมชนหลักไม่สามารถรับซื้อผลผลิตจากศูนย์เครือข่ายได้ทั้งหมด

๕.๒.๒ โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีของสหกรณ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันข้าวไทยสู่สากล (ปีที่ ๑) ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๑) ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแก่เกษตรกร ๓๖๘ ราย พื้นที่ ๓,๓๖๐ ไร่ ร้อยละ ๙๓.๓๓ สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ (R๒) เข้าสู่โรงปรับปรุงคุณภาพ ได้แก่ พล.๒ กข.๔๑ และ กข.๔๗ รวม ๓๖๕ ตัน โดยสหกรณ์รับซื้อเมล็ดพันธุ์คืนจากสมาชิก เฉลี่ยตันละ ๑๔,๐๑๒ บาท สำหรับพันธุ์ พล.๒ และพันธุ์ กข.๔๑ เฉลี่ยตันละ ๑๗,๕๘๐ บาท

๒) ส่งเสริมการปลูกถั่วสลับกับการทำนาแก่สมาชิกสหกรณ์ ๒๘๖ ราย หรือ ร้อยละ ๖๓.๕๖ ของเป้าหมาย ๔๕๐ ราย มีสมาชิกที่ปลูกถั่วสลับนา ๘๓ ราย

๓) การจัดเตรียมพันธุ์ข้าวให้สมาชิกปลูกในฤดูนาปรัง ครั้งที่ ๒ ก่อนข้ากล่าช้า เนื่องจากการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์หลักหายาก เมล็ดพันธุ์ส่วนใหญ่มาจากศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก สหกรณ์ผลิตเอง และจัดซื้อจากศูนย์วิจัยข้าวลพบุรี นอกจากนี้ มีสมาชิกบางรายถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมในการปลูกถั่ว และการถ่ายทอดความรู้ล่าช้า ไม่ทันต่อการเพาะปลูกของสมาชิก

๕.๓ สีนค้ำกาแฟ ดำเนินการภายใต้โครงการปรับโครงสร้างสินค้ำกาแฟแบบครบวงจร (ปี ๓) ของ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมพัฒนาที่ดิน

๕.๓.๑ ส่งเสริมพัฒนาธุรกิจกาแฟของสถาบันเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชุมพร ๒ แห่ง และระนอง ๑ แห่ง โดยจัดซื้อกาแฟดิบ ๑,๙๕๑ ตัน และกาแฟสำเร็จรูป ๑๒๑ ตัน และจำหน่ายในรูปของ เมล็ดค้ำกาแฟ กาแฟคั่ว กาแฟคั่วบด และกาแฟทรีอินวัน คิดเป็นมูลค่า ๒๖๒.๐๑ ล้านบาท

๕.๓.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนการผลิตกาแฟ (วิเคราะห์ดิน) โดยสำรวจวิเคราะห์พื้นที่ และถ่ายทอดความรู้การจัดการดินและปรับปรุงบำรุงดิน ในแปลงของเกษตรกร นอกจากนี้ได้วิเคราะห์คุณสมบัติดินด้านกายภาพ ๒๘๓ ราย สูงกว่าเป้าหมาย ส่วนการจัดทำแปลง ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟครบ ๒๕๐ แปลง

๕.๓.๓ ข้อค้นพบคือ ผู้ปลูกกาแฟส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน มีพื้นที่อยู่ห่างไกล เป็นอุปสรรคต่อการรวมกลุ่มในการถ่ายทอดความรู้ และบางส่วนที่ไม่ได้นำความรู้จากการอบรมไป ปรับปรุงแปลงกาแฟ ประกอบกับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตล่าช้า ทำให้เลยเวลาตัดฟันต้นกาแฟ และ ผลผลิตในแปลงเริ่มให้ผล เกษตรกรจึงล้มเลิก เนื่องจากเห็นว่าการตัดฟันต้นกาแฟทำให้สูญเสียรายได้

๕.๔ สีนค้ำโคเนื้อและโคนม

๕.๔.๑ โครงการจัดตั้งตลาดกลางโคเนื้อกำแพงแสน ของสมาคมโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน ดำเนินการจัดทะเบียนรับรองพันธุ์โคแล้ว ๑๒๕ ตัว คัดเลือกโคเข้าตลาดกลาง รวมทั้งสิ้น ๕๑๓ ตัว ซึ่งโคพันธุ์กำแพงแสนที่คัดเลือกส่วนใหญ่จัดอยู่ในเกรด C เพื่อนำไปเป็นโคขุน

๕.๔.๒ โครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสนเพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ (ปีที่ ๓) ของศูนย์วิจัย และพัฒนาการผลิตกระบือและโค มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ดำเนินการคัดเลือกโคเพศผู้หลังหย่านมได้ ๕๐ ตัว และโคพ่อพันธุ์เพื่อผลิต น้ำเชื้อ ๑๐ ตัว ครบตามเป้าหมาย ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ยังดำเนินการได้ค่อนข้างน้อย ได้แก่ การจัดส่งน้ำเชื้อ ดำเนินการได้ ๒,๓๒๖ โด๊ส (ร้อยละ ๒๙.๐๘) การผสมเทียมแม่โค ๑,๕๖๓ ตัว (ร้อยละ ๓๑.๒๖) ส่วนการผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งซึ่งตั้งเป้าหมายไว้ ๓๐,๐๐๐ โด๊ส ดำเนินการได้เพียง ๕๔๕ โด๊ส หรือร้อยละ ๑.๘๒

๕.๔.๓ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านโคเนื้อ ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิต กระบือและโค มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ดำเนินการจัดอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อนอกสถานที่ การผสมเทียม และความปลอดภัยของเนื้อโคและระบบตรวจสอบย้อนกลับ รวมทั้งสิ้น ๑,๐๔๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๗๗ ของเป้าหมายรวม ๑,๒๒๘ ราย

๕.๔.๔ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มมูลค่าโคนม และผลิตภัณฑ์นมของสหกรณ์โคนมบ้านบึง จำกัด (ปีที่ ๒) ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

ผลการดำเนินงานในปีที่ ๒ (ปี ๒๕๕๔) สร้างฟาร์มโคนมต้นแบบการปรับปรุง ฟาร์มโคนมเข้าสู่มาตรฐานฟาร์ม การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการฝึกอบรม ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ส่วนการดำเนินงานในปีที่ ๓ อยู่ระหว่างดำเนินการขอยกเลิกโครงการ

๕.๔.๕ โครงการลดต้นทุนและปรับปรุงประสิทธิภาพการเลี้ยงโคนมด้วยวิธีที่ปฏิบัติได้ และเห็นผลจริง (ปีที่ ๓) ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๑) ด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ในส่วนของการปรับปรุงปริมาณ น้ำนมเฉลี่ยในฝูงได้ไม่น้อยกว่า ๔,๒๐๐ กิโลกรัม/ตัว/ช่วงการให้นม และการลดช่วงห่างการให้ลูกของแม่โค ได้ไม่เกิน ๔๖๐ วัน รวมทั้งการจัดการด้านคุณภาพน้ำนมดิบ (การปรับปรุงปริมาณของแข็งรวมในน้ำนมดิบ ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๒.๔๐) ดำเนินการได้ต่ำกว่าเป้าหมาย เป็นผลมาจากการจัดการอาหารแก่โค ในสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม ทำให้ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ

๒) ด้านการปรับขนาดฝูงโค เกษตรกรสามารถปรับสัดส่วนแม่โคต่อฝูงโคนม ๕๐ : ๕๐ และปรับสัดส่วนแม่โครีดนมต่อแม่โคแห้งนม ๖๕ : ๓๕ ได้ใกล้เคียงกับเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ ๙๓ และร้อยละ ๘๔ ตามลำดับ

๓) ข้อค้นพบคือ ดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย โดยเฉพาะกิจกรรมการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการอาหารแก่โคในสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม ทำให้ได้รับ สารอาหารไม่เพียงพอ ทั้งนี้หลังสิ้นสุดโครงการในปีที่ ๓ มีสหกรณ์ที่ยกเลิกโครงการรวม ๖ แห่ง เนื่องจากสัตว์แพทยลาออก บางสหกรณ์ดำเนินการเอง และคณะกรรมการบริหารของสหกรณ์มีมติ ไม่เห็นด้วยกับการเข้าร่วมโครงการ ประกอบกับเกษตรกรบางรายขายวัวทิ้งและไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ทำให้จำนวนสมาชิกในแต่ละสหกรณ์ลดลง และไม่ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อมูลการจัดการฟาร์ม

๕.๔.๖ โครงการนำร่องการเลี้ยงโคนมทดแทนในระบบชีวภาพ (วัวหลุม) ของ กรมส่งเสริมสหกรณ์

๑) จัดอบรมเผยแพร่การเลี้ยงโคนมแบบปล่อยโรงในระบบชีวภาพแล้ว ๙ ครั้ง ตามเป้าหมาย มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ ๘๐ ราย ผ่านการคัดเลือก ๕๐ ราย โดยส่งโคนมทดแทน ๓๐๐ ตัว ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าเลี้ยงในศูนย์ฯ ๒๓๐ ตัว ร้อยละ ๗๖.๖๗

๒) ข้อค้นพบคือ เหตุผลที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๙๗.๓๗ ต้องการ ลดภาระในการเลี้ยงดูโคนม โดยเฉพาะต้นทุนค่าอาหารและยารักษาโรคที่ต้องจ่ายเฉลี่ย ๑,๒๕๐ บาทต่อตัว ต่อเดือน และร้อยละ ๘๑.๕๘ ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงให้มีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งนี้ จากการ ดำเนินงานพบว่า ขั้นตอนการรับโคเข้าในโครงการใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การคัดเลือกเกษตรกรและ โคนมทดแทนไม่เป็นไปตามแผน

๕.๕ สิ้นค้าสุกร

๕.๕.๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าสุกรของชุมนุมสหกรณ์การ ปศุสัตว์ภาคตะวันออก จำกัด ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๑) จังหวัดฉะเชิงเทรา กิจกรรมศูนย์การผลิตอาหารสัตว์ครบวงจร ได้ผู้รับจ้างแล้ว แต่ยังไม่ได้ทำสัญญา ส่งผลให้กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การอบรม ศูนย์จำหน่ายเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์แปรรูป จากเนื้อสุกร และกิจกรรมการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ฯ ยังไม่สามารถดำเนินการได้

๒) จังหวัดระยอง ดำเนินกิจกรรมการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงสุกรและสถานที่ จำหน่ายสุกรชำแหละ ได้จัดซื้อสุกรมีชีวิตจากสมาชิกรมาชำแหละ ๔,๗๗๙ ตัว ร้อยละ ๓๕.๔๐ ของ เป้าหมาย ๑๓,๕๐๐ ตัว

๓) จังหวัดตราด ดำเนินการจัดซื้ออาหารสัตว์มาจำหน่ายให้กับสมาชิก ๑๘๖.๒๐ ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๕๒ สำหรับการก่อสร้างบ่อหมักก๊าซชีวภาพประสบปัญหาน้ำท่วมขัง ซึ่งเป็นปัญหาตั้งแต่เริ่มโครงการ ควรมีการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ที่จะก่อสร้าง

๕.๕.๒ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าสุกรของสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกร
อุตรดิตถ์ จำกัด ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๑) กิจกรรมฝึกอบรมการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสุกร จัดอบรมสมาชิก
ผู้เลี้ยงสุกร และเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรทั่วไป ครบ ๓๐๐ ราย ซึ่งในส่วนของสมาชิกสหกรณ์ดำเนินการได้
ร้อยละ ๔๐ เนื่องจากราคาสุกรขุนตกต่ำ จึงเลิกเลี้ยง ขณะที่ผู้เลี้ยงสุกรทั่วไปมีความต้องการอบรมวิธีการ
เลี้ยงสุกรจำนวนมากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

๒) กิจกรรมศูนย์การผลิตอาหารสัตว์ครบวงจร ได้จัดซื้อวัตถุดิบผลิตอาหารสัตว์
๑๕๔ ตัน หรือร้อยละ ๘.๕๖ และจัดซื้อพ่อ-แม่พันธุ์ทดแทนรวม ๔๓ ตัว

๓) ข้อค้นพบคือ สมาชิกสหกรณ์เลี้ยงสุกรไม่ต่อเนื่อง ช่วงใดที่ผลประกอบการไม่ดี
ก็จะหยุดเลี้ยง ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถบริหารจัดการในด้านการสั่งซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์มาจำหน่ายได้

ความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

จากการดำเนินงานตลอดช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๕ มีประเด็นข้อค้นพบที่เป็นอุปสรรค
ต่อการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ทั้งในด้านความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ การถอนตัว
จากการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรและหน่วยงาน การขาดความรู้ความเข้าใจต่อโครงการของ
เกษตรกร และการถ่ายทอดความรู้ที่ใช้เวลาดำเนินการหลายวัน ทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้ารับ
การอบรมได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำประเด็นข้อค้นพบต่าง ๆ ไปใช้
ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ของหน่วยงาน
ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ ๒๕๕๕

๑. การจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ล่าช้า ทำให้กระบวนการจัดซื้อวัสดุปัจจัยการผลิตไม่ทันต่อช่วงเวลาต้องการใช้ของเกษตรกร และในบางโครงการเกษตรกรเริ่มทำการผลิตไปแล้ว ส่งผลให้ไม่สามารถทำตามขั้นตอนที่แนะนำได้ ได้แก่ โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โครงการหมู่บ้านชุมชนต้นแบบลดต้นทุนการผลิตข้าว และโครงการรูปแบบการเลี้ยงปลาต้นทุนต่ำ

๒. การถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากเห็นว่า การปฏิบัติตามขั้นตอนที่ทางราชการกำหนด และการเข้าอบรมมีความยุ่งยาก ราคาตกต่ำ ทำให้หันไปประกอบอาชีพหรือปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าแทน สภาพพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการไม่มีความเหมาะสม ได้แก่ โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวและสร้างความเข้มแข็งให้ชาวนาเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีของสหกรณ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันข้าวไทยสู่สากล และโครงการลดต้นทุนและปรับปรุงประสิทธิภาพการเลี้ยงโคนมด้วยวิธีที่ปฏิบัติได้และเห็นผลจริง

๓. การขาดความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร ทั้งในด้านการใช้สารปรับปรุงบำรุงดิน ยังใช้ในปริมาณมาก โดยไม่ได้คำนึงถึงความรุนแรงของสภาพดินหรือค่าที่ได้จากการตรวจวิเคราะห์ หรือในการผสมเทียมยังไม่สามารถสังเกตช่วงเวลาการเป็นสัด หรือการเพาะเลี้ยงพันธุ์ที่ยังใช้พ่อ – แม่พันธุ์ในอัตรามากในการเพาะพันธุ์ และบางรายเป็นเกษตรกรรายย่อย เพิ่งทำการผลิต ขาดความรู้ในการปลูกและการจัดการดูแลแปลงผลิต ได้แก่ โครงการปรับปรุงพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันใน ๕ จังหวัดชายแดนใต้ โครงการเร่งรัดการผลิตโคเนื้อคุณภาพ โครงการตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าประมง และโครงการปรับปรุงคุณภาพดิน

๔. กิจกรรมการก่อสร้าง มักประสบปัญหาในการหาผู้รับจ้างเหมา น้ำท่วม และติดช่วงฤดูการเพาะปลูกของเกษตรกร ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ในช่วงนั้น ๆ ได้แก่ โครงการผลิตข้าวหอมมะลิมาตรฐานเพื่อการส่งออกในทุ่งกุลาร้องไห้ ระยะที่ ๒ (กิจกรรมก่อสร้างสถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำของกรมชลประทาน) และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าสุกรของชุมชนสหกรณ์การปศุสัตว์ภาคตะวันออก จำกัด (กิจกรรมของจังหวัดฉะเชิงเทราและตราด)

ดังนั้น การดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นโครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ ๒๕๕๕ จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำประเด็นข้อค้นพบต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

